

що кожне євро, вкладене у проект, може заледве покритися (граничні інвестиції). Чим менша ефективна гранична ставка податку, тим податкова система особливо сприятлива для інвестицій. Є кілька способів знизити ефективну граничну ставку податку для розвитку податкової системи, спрямованої на підтримку інвестицій.

Вони включають:

- прискорення амортизації та негайне її зарахування до витрат;
- можливість вирахування капітальних витрат;
- поліпшення умов перенесення збитків на наступний розрахунковий період;
- надання податкових пільг для здійснення наукових досліджень і розробок.

Загалом слід зазначити, що в країнах ЄС є досвід оподаткування, який доцільно застосувати і в Україні. До прикладу такі елементи податкової системи, як можливість передачі податкових кредитів і ступінь спільного оподаткування разом з елементами системи безпеки соціальних послуг, і пільги залежно від стану достатку сприяють підвищенню рівня зацікавленості в працевлаштуванні та зміні податку для другого годувальника сім'ї, який виходить на роботу через певний термін безробіття в бік збільшення заробітку. Однак це – тема для подальших досліджень.

Список використаної літератури

1. Податок на бездітність: Петиція №41/002559-19еп. URL: <https://petition.kmu.gov.ua/kmu/Petition/View/2559>.
2. Baza wskaźników dotyczących podatków i świadczeń Komisji Europejskiej w oparciu o model podatków i świadczeń OECD, zaktualizowana w dniu 10.4.2017.
3. Polityki podatkowe w Unii Europejskiej. *Komisja Europejska*. Luksemburg, 2018. r. 47 s.
4. System podatkowy. *Komisja Europejska*. Luksemburg, 2021 r. 19 s.
5. Tendencje w opodatkowaniu w Unii Europejskiej. *Komisja Europejska*. Luksemburg, 2017 r. 38 s.

Наталія Жолобницька

ВІДРЯДЖЕННЯ ЗА КОРДОН В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ: ПРОБЛЕМАТИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ

Характерною рисою розвитку економіки є посилення глобалізаційних процесів, диверсифікація ринків, розширення економічних зв'язків між

суб'єктами господарювання – представниками різних країн світу. Зважаючи на це, підвищується значення міжнародної діяльності країни в цілому та суб'єктів господарювання зокрема, адже всі трансформації економічної системи мають безпосередній вплив на особливості розвитку міжнародної діяльності. Саме тому діяльність суб'єктів сучасних господарювання не обмежується територією однієї країни, адже для забезпечення власної конкурентоспроможності необхідно виходити на зарубіжні ринки [3]. Водночас форс-мажорні обставини мають суттєвий вплив на забезпечення такого міжнародного співробітництва, зокрема це стосується поширення на територіях більшості країн світу коронавірусу COVID-19. В Україні з березня 2020 року відповідною Постановою Кабінету міністрів України було впроваджено карантинні обмеження, які вплинули на ділову активність підприємств, установ та організацій, в тому числі й на відрядження працівників [4].

Відповідно всі ділові поїздки в компаніях були зведені до мінімуму, наради і зустрічі проводяться за допомогою аудіо- і відеозв'язку, співробітникам, які повернулися з країн, де відзначені спалахи коронавірусу, рекомендовано працювати з дому з віддаленим доступом. Деякі міжнародні компанії склали список потенційно небезпечних регіонів з урахуванням рекомендацій влади країн, де розташовані їхні штаб-квартири. При цьому більшість міжнародних компаній керуються рекомендаціями як національних законодавчих органів, так й міністерств закордонних справ тих країн, з яким встановлені тісні ділові стосунки., адже окремі країни встановлюють власні правила, ставлячи під заборону міжнародні ділові поїздки на ті території, які влада вважає високоризиковими .

Більшість країн та міжнародних компаній свого часу забороняли будь-які міжнародні поїздки до Китаю, Сінгапуру, Таїланду, Ірану, Італії та багатьох інших країн. Водночас компанії скасовували відрядження не тільки за кордон, а й на території своїх держав, закликаючи співробітників ширше використовувати засоби відеозв'язку, скасовували участь у міжнародних виставках, конференціях, зустрічах. «Philip Morris International» обмежила міжнародні ділові поїздки співробітників, відвідування міжнародних зустрічей і конференцій (за винятком критично важливих для бізнесу), «Raiffeisen Bank International» ввів обмеження на відрядження в регіони підвищеного ризику, на конференції, корпоративні заходи, очні тренінги. Деякі компанії створили окремі підрозділи для реагування на спалахи коронавірусу, завданням яких є обговорення ситуації з впливу COVID-19 на бізнес-процеси: виробництво, закупівлю сировини, взаємодію з партнерами та постачальниками.

Саме в цьому контексті виникає проблема організації ділових поїздок за межі України для виконання працівниками тих чи інших завдань. Відкритим залишається запитання щодо відправлення працівників у відрядження на час карантину, адже заборона на відрядження на час карантину у «карантинних законах» відсутня. Водночас, практично направити працівника у відрядження складно, оскільки відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16 березня 2020 р. № 215 [4] встановлено як обмеження так і заборони на переміщення, перевезення пасажирів, рух транспорту, реалізацію квитків тощо. Виходить невизначена чинним законодавством ситуація, у якій поїздка у відрядження в умовах карантинних заходів практично неможлива, водночас, згідно з КЗпП, працівник не має законних підстав відмовитися від виконання своїх службових обов'язків. Якщо співробітник не погоджується на відрядження, то працедавець може кваліфікувати це як недотримання трудової дисципліни. Водночас співробітники можуть пояснити відмову відсутністю безпечних умов праці, якщо відрядження може загрожувати здоров'ю [2].

На час карантинних обмежень роботодавець може направляти у відрядження працівника на автомобілі підприємства або запропонувати використовувати власний автомобіль в робочих цілях. В цьому випадку підприємство відшкодовує працівникові кошти на паливе, технічне обслуговування та ремонт та відображає такі витрати в обліку. При цьому роботодавець зобов'язаний створити безпечні умови праці, тобто працівник вправі вимагати захисну маску, рукавиці, окуляри на час перебування у відрядженні. Окрім того, відрядження в умовах карантинних обмежень будуть пов'язані із виникненням форс-мажорних обставин, яких раніше ні в обліку, ні в діяльності підприємства не було.

Якщо працівник через карантинні обмеження не може поїхати у відрядження, керівник підприємства має видати Наказ про відміну відрядження, також працівник повинен повернути кошти, які він отримав авансом. У випадку, коли співробітник компанії через закриття кордонів не може повернутися з відрядження в Україну, насамперед потрібно повідомити про це роботодавця. Також варто отримати документи для оформлення медичної довідки (лікарняного) та допомоги у випадку тимчасової втрати працездатності. Вимушена затримка у відрядженні через карантин, самоізоляцію, хворобу, скасування сполучення, відсутність квитків, погоджується з роботодавцем, а працівник повинен підтвердити причини затримки документально. Водночас термін відрядження за кордон не має перевищувати 60 календарних днів. Документи, що підтверджують непрацездатність, повинні бути обмінені на лікарняний визначеного зразка в медичних установах України за місцем роботи чи проживання працівника.

Виплати за час самоізоляції через проведення заходів запобігання поширенню COVID-19 передбачені у розмірі 50% середньої зарплати незалежно від страхового стажу [1; 5].

Таким чином, карантинні обмеження, які виникли через пандемію коронавірусу COVID-19, суттєво вплинули на порядок організації відряджені працівників як в межах України, так і закордон, що зумовлює необхідність відображення додаткових витрат та господарських операцій у системі бухгалтерського обліку підприємств.

Список використаної літератури

1. Гончаренко К. Які виплати передбачені працівнику в період самоізоляції після закордонного відрядження. URL: <https://thepoint.rabota.ua/samoizolyatsiya-pislya-zakordonnoho-vidryadzhennya-chy-peredbacheni-vyplaty/>

2. Кепич І. Карантин: відпустки, режим роботи, відрядження, URL: <https://colares.ua/ua/news/karantin--vidpustki--rezhim-roboti--vidryadzhennya->

3. Лучко М. Р., Мельник Н. Г., Сисюк С. В. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2018, 347 с.

4. Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 березня 2020 р. № 215, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2020-%D0%BF#Text>

5. Самоізоляція: дії роботодавця та працівника. Дт-Кт, 2020, URL: <https://news.dtki.ua/labor/labor-relations/62282>

Володимир Кирик

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ

Глобалізація світового простору та курс на інтеграцію країни у світовий економічний простір сприяє розвитку зовнішньоекономічної діяльності, яка пов'язана з надходженням та використанням іноземної валюти. Тому дослідження питань удосконалення обліку операцій в іноземній валюті набуває актуальності для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Важливого значення при цьому набувають наукові дослідження, спрямовані на розвиток теоретичних засад відображення в обліку операцій пов'язаних з іноземною валютою, взаємодією з іноземними контрагентами, переоцінкою активів і зобов'язань внаслідок коливань валютних курсів.